

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wczesne wspomaganie dziecka z niepełnosprawnością intelektualną [ćwiczenia], PG_00208503						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2029/2030		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	4	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	8	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	mgr Dagmara Kubiak-Kazuła					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Uzyskanie przez studentów wiedzy na temat wczesnej diagnozy niepełnosprawności intelektualnej, wczesnego wspomagania rozwoju dzieci niepełnosprawnych intelektualnie, metod stosowanych na tym etapie rehabilitacji i edukacji oraz opanowanie umiejętności organizowania środowiska wspierającego rozwój małego dziecka z tym rodzajem niepełnosprawności i jego rodziny.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.11.K.2] Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych	W ramach przedmiotu student rozwija gotowość do wykorzystywania wiedzy teoretycznej w analizie rzeczywistych sytuacji pedagogicznych z udziałem dzieci z niepełnosprawnością intelektualną. Podczas ćwiczeń uczy się rozpoznawać problemy wychowawcze i edukacyjne, interpretować zdarzenia pedagogiczne oraz wyciągać z nich wnioski. Nabywa postawę refleksyjną i otwartość na modyfikowanie działań wspierających rozwój dziecka zgodnie z jego potrzebami.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
	[E.11.U.1] Potrafi analizować podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; cele pedagogiki tych osób i jej zadania – ujęcie historyczne, koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej; określać miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemach edukacji w Polsce i innych państwach; definiować osobowość i kompetencje nauczyciela (wychowawcy); analizować i określać potrzeby i zadania rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia; uzasadniać rolę wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną; charakteryzować rolę rodziny osoby z niepełnosprawnością i analizować oraz określać systemy wsparcia społecznego	W ramach przedmiotu student rozwija umiejętność analizy podstaw edukacji i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, co bezpośrednio wiąże się z realizacją efektu [E.11.U.1]. Student potrafi interpretować cele pedagogiki specjalnej wobec tej grupy dzieci, rozumie jej zadania w ujęciu historycznym i współczesnym, a także analizować różnorodne koncepcje, definicje i modele niepełnosprawności intelektualnej. Dzięki temu potrafi świadomie określać miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemie edukacji w Polsce i na świecie, z uwzględnieniem zróżnicowania modeli edukacyjnych oraz możliwości ich wdrażania we wczesnym etapie rozwoju. Student zdobywa również umiejętność definiowania i oceny roli nauczyciela-wychowawcy zaangażowanego we wczesne wspomaganie rozwoju, w tym analizy wymaganych kompetencji i cech osobowości niezbędnych do pracy z małym dzieckiem i jego rodziną. W ramach ćwiczeń student potrafi analizować i określać potrzeby rozwojowe dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w okresie niemowlęcym i przedszkolnym, a także uzasadniać znaczenie wczesnego wspomagania rozwoju jako etapu profilaktyki i wsparcia o fundamentalnym znaczeniu dla dalszego funkcjonowania dziecka. Dodatkowo student rozwija umiejętność analizy roli rodziny w procesie wspierania dziecka oraz potrafi rozpoznawać, oceniać i opisywać dostępne systemy wsparcia społecznego, które mogą być wykorzystane w planowaniu działań terapeutycznych i edukacyjnych w środowisku życia dziecka.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport

	<table><tr><th>Efekt kierunkowy</th><th>Efekt z przedmiotu</th><th>Sposób weryfikacji i oceny efektu</th></tr><tr><td>[E.11.W.1] Zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; cele, zadania, przedmiot pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną – ujęcie historyczne; koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej; miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemach edukacji w Polsce i innych państwach; zagadnienie osobowości i zakres kompetencji nauczyciela (wychowawcy); potrzeby i zadania rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia; zagadnienia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, rolę rodziny tego dziecka oraz systemy wsparcia społecznego</td><td>W ramach przedmiotu student zdobywa wiedzę zgodną z efektem kierunkowym [E.11.W.1], obejmującą podstawy edukacji i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną we wczesnym okresie życia. Student poznaje cele i zadania pedagogiki specjalnej w kontekście najmłodszych dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, a także zapoznaje się z jej przedmiotem oraz zakresem – zarówno w ujęciu historycznym, jak i współczesnym. W trakcie zajęć omawiane są definicje, koncepcje i modele niepełnosprawności intelektualnej, co pozwala studentowi lepiej zrozumieć specyfikę funkcjonowania dziecka we wczesnym etapie rozwoju oraz jego miejsce w systemie edukacji i wsparcia – zarówno w Polsce, jak i w innych krajach. Student analizuje potrzeby rozwojowe dziecka z niepełnosprawnością intelektualną oraz uczy się rozpoznawać zadania rozwojowe istotne dla tego etapu życia. Szczególny nacisk położony jest na zagadnienia związane z wczesnym wspomaganiem rozwoju – jego znaczeniem, organizacją, metodami i formami pracy. Student zdobywa wiedzę na temat roli rodziny w procesie wspomagania rozwoju dziecka oraz systemów wsparcia społecznego, które mają kluczowe znaczenie w kontekście kompleksowej pomocy dziecku i jego bliskim. Jednocześnie podejmowana jest refleksja nad rolą, osobowością i kompetencjami nauczyciela – wychowawcy, zaangażowanego we wczesną interwencję edukacyjno-terapeutyczną.</td><td>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport</td></tr></table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[E.11.W.1] Zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; cele, zadania, przedmiot pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną – ujęcie historyczne; koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej; miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemach edukacji w Polsce i innych państwach; zagadnienie osobowości i zakres kompetencji nauczyciela (wychowawcy); potrzeby i zadania rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia; zagadnienia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, rolę rodziny tego dziecka oraz systemy wsparcia społecznego	W ramach przedmiotu student zdobywa wiedzę zgodną z efektem kierunkowym [E.11.W.1], obejmującą podstawy edukacji i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną we wczesnym okresie życia. Student poznaje cele i zadania pedagogiki specjalnej w kontekście najmłodszych dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, a także zapoznaje się z jej przedmiotem oraz zakresem – zarówno w ujęciu historycznym, jak i współczesnym. W trakcie zajęć omawiane są definicje, koncepcje i modele niepełnosprawności intelektualnej, co pozwala studentowi lepiej zrozumieć specyfikę funkcjonowania dziecka we wczesnym etapie rozwoju oraz jego miejsce w systemie edukacji i wsparcia – zarówno w Polsce, jak i w innych krajach. Student analizuje potrzeby rozwojowe dziecka z niepełnosprawnością intelektualną oraz uczy się rozpoznawać zadania rozwojowe istotne dla tego etapu życia. Szczególny nacisk położony jest na zagadnienia związane z wczesnym wspomaganiem rozwoju – jego znaczeniem, organizacją, metodami i formami pracy. Student zdobywa wiedzę na temat roli rodziny w procesie wspomagania rozwoju dziecka oraz systemów wsparcia społecznego, które mają kluczowe znaczenie w kontekście kompleksowej pomocy dziecku i jego bliskim. Jednocześnie podejmowana jest refleksja nad rolą, osobowością i kompetencjami nauczyciela – wychowawcy, zaangażowanego we wczesną interwencję edukacyjno-terapeutyczną.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu					
[E.11.W.1] Zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawy edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; cele, zadania, przedmiot pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną – ujęcie historyczne; koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej; miejsce ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w systemach edukacji w Polsce i innych państwach; zagadnienie osobowości i zakres kompetencji nauczyciela (wychowawcy); potrzeby i zadania rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia; zagadnienia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, rolę rodziny tego dziecka oraz systemy wsparcia społecznego	W ramach przedmiotu student zdobywa wiedzę zgodną z efektem kierunkowym [E.11.W.1], obejmującą podstawy edukacji i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną we wczesnym okresie życia. Student poznaje cele i zadania pedagogiki specjalnej w kontekście najmłodszych dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, a także zapoznaje się z jej przedmiotem oraz zakresem – zarówno w ujęciu historycznym, jak i współczesnym. W trakcie zajęć omawiane są definicje, koncepcje i modele niepełnosprawności intelektualnej, co pozwala studentowi lepiej zrozumieć specyfikę funkcjonowania dziecka we wczesnym etapie rozwoju oraz jego miejsce w systemie edukacji i wsparcia – zarówno w Polsce, jak i w innych krajach. Student analizuje potrzeby rozwojowe dziecka z niepełnosprawnością intelektualną oraz uczy się rozpoznawać zadania rozwojowe istotne dla tego etapu życia. Szczególny nacisk położony jest na zagadnienia związane z wczesnym wspomaganiem rozwoju – jego znaczeniem, organizacją, metodami i formami pracy. Student zdobywa wiedzę na temat roli rodziny w procesie wspomagania rozwoju dziecka oraz systemów wsparcia społecznego, które mają kluczowe znaczenie w kontekście kompleksowej pomocy dziecku i jego bliskim. Jednocześnie podejmowana jest refleksja nad rolą, osobowością i kompetencjami nauczyciela – wychowawcy, zaangażowanego we wczesną interwencję edukacyjno-terapeutyczną.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport					
Treści przedmiotu	Problematyka ćwiczeń: Metody stosowane we wczesnym wspomaganiu rozwoju dzieci z różnymi niepełnosprawnościami (wideo-trening, stymulacja od podstaw, stymulacja polisensoryczna, integracja sensoryczna, terapia zabawa), ze szczególnym naciskiem na niepełnosprawność intelektualną. Organizowanie środowiska wspierającego rozwój małego dziecka. Wspomaganie rozwoju w środowisku terapeutycznym, rodzinnym i poszerzonym środowisku lokalnym dziecka. Kontynuacja wsparcia na późniejszych etapach stymulacji rozwoju.						
Wymagania wstępne i dodatkowe	Zaliczenie przedmiotów: Psychologia rozwojowa, Rodzina a niepełnosprawność, Tyflopädagogika, Surdopedagogika, Pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną Student zna podłoże i konsekwencje poszczególnych rodzajów niepełnosprawności. Potrafi wymienić etapy rozwoju dziecka według różnych koncepcji teoretycznych. Jest świadomy konsekwencji niepełnosprawności dziecka dla jego rodziny.						
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej				
	Aktywna obecność na zajęciach – uczestnictwo w dyskusjach grupowych z użyciem wiedzy merytorycznej i krytycznej argumentacji, podejmowanie przedstawionych zadań w oparciu o zdobywaną wiedzę	51.0%	30.0%				
	Prezentacja: przygotowana w oparciu o literaturę przedmiotu, merytorycznie poprawna, zaprezentowana w sposób komunikatywny i atrakcyjny przez członków grupy.	51.0%	70.0%				

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Cieszyńska, J. (2022), <i>Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Język</i>, Kraków: Centrum Metody Krakowskiej. Cieszyńska, J. (2018), <i>Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Słuch</i>, Kraków: Centrum Metody Krakowskiej. Cieszyńska, J. (2020), <i>Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Ruch</i>, Kraków: Centrum Metody Krakowskiej. Cieszyńska, J. (2019), <i>Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Wzrok</i>, Kraków: Centrum Metody Krakowskiej. Cieszyńska, J. Korendo, M. Fabisiak-Majcher, A. (2012), <i>Wczesna interwencja terapeutyczna</i>, Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne. Winczura, B., & Cytowska, B. (2014). <i>Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka</i>. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls. Michilewicz S. (red.) (2010). <i>Dziecko z trudnościami w rozwoju</i>, Impuls, Krakow. Cytowska B., Winczura B. (2008). <i>Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka</i>. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls. Szurowska, B. (red.). (2019). <i>Przedszkole w potrzebie. Zdążyć z pomocą</i>, Warszawa: Difin. Kaczan, T., Śmigiel, R. (2012). <i>Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju u dzieci z chorobami genetycznymi</i>. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls. Kohut, D. (2013). <i>Dziecko o specjalnych potrzebach w kręgu interdyscyplinarnej terapii</i>. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls. Wiśniewska, M., Plandowska, M., Mikler-Chwastek, A. (2021). <i>Biomedyczne podstawy rozwoju dziecka dla studentów pedagogiki, opiekunów w żłobku i nauczycieli wychowania przedszkolnego</i>, Warszawa: Difin.
	Uzupełniająca lista lektur	Borkowska M. (2018). <i>Integracja sensoryczna w rozwoju dziecka. Podstawy neurofizjologiczne</i>, Gdańsk: Harmonia. Czachorowska, D. (2022). <i>Stymulacja rozwoju mowy dziecka do 3. roku życia</i>, Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne. Franczyk, A., Krajewska, K. (2022). <i>Program psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym z deficytami i zaburzeniami rozwoju</i>. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls. Franczyk, A., Krajewska, K. (2019). <i>Zabawy i ćwiczenia na cały rok. Propozycje do pracy z dziećmi młodszymi o specjalnych potrzebach edukacyjnych</i>. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls. Maurer, A. (2017), <i>Dźwięki mowy. Program kształtowania świadomości fonologicznej dla dzieci przedszkolnych i szkolnych</i>. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.